

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea»

(Of.)

Sibiu

**Abonamentul:**

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapolază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

O mare anomalie

În jurul noului proiect de lege a cultelor, operă atribuită dlui ministru Alexandru Lăpedatu, s'a creiat, în părțile ardelenești ale României, o atmosferă cam agitată. Știri de gazete, necontrolabile, merg până a încerca să acrediteze svonul demisiei episcopilor greco-catolici români din funcțiile religioase sau parlamentare ce ocupă, dându-se chestiunii un colorit cu totul politic.

Noul proiect de lege suferă însă nu numai de metehnele câtorva articole, — de care ne-am ocupat mai des, — ci însuși proiectul, în felul cum se prezintă din nou, constituie una dintre marile anomalii în legislația noastră.

Eată cum se înfățișează lucrul: Mai înainte d'a se înainta parlamentului proiectul de lege despre regimul cultelor, s'a întâmplat că, în 10 Mai 1927, ministrul cultelor, — ortodox român din nefericire, — trecând peste orice piedecă de conștiință religioasă sau de altă natură, și-a pus în numele statului semnătura pe concordatul cu scaunul papal.

Vaticanul a convenit atunci

ca ratificarea pactului încheiat cu statul român să se facă după trecerea prin parlament a legii cultelor.

Legea, anunțată și earăș amănată, în sfârșit se află în ajunul — așa se spune — de a fi depusă pe biroul parlamentului, — în vreme ce concordatul este de mult semnat.

Guvernul averescan, moștenind textul proiectului de concordat dela guvernul de mai înainte, n'a întocmit textul definitiv, — prin ministrul de culte dela 1927 Mai 10, — după principii stabilite *întâi în legea cultelor*, — care era promisă, însă nu soseă, — ci s'a grăbit să-și trimită ministrul la Roma și să ducă «Sfântului Scaun» — ploconul țării românești!

Făcând asemănări între ceea ce conține concordatul și între ceea ce cuprinde proiectul legii cultelor, constatăm că unele din articolele acestui din urmă caută să se acomodeze dispozițiilor din textul concordatului; în acest chip aderenții papalității speră că la ratificare *prin parlament*, — (dl ministru, Al. Lăpedatu, a declarat deunăzi unui ziar într'un „im-

portant interview" — (*Națiunea* dela 19 Febr. a. c. — că ratificarea se va face *nu prin decret*, ci prin parlament), — concordatul să treacă ușor, fără nici o modificare, fiindcă este sprijinit și ocrotit de însași legea votată a cultelor, ticluită — împotriva tuturor așteptărilor legitime — după și nu înainte de concordat, având de astădată, cum ni se spune, colaborarea mai multor prelați greco-catolici...

Pentru a ieși cumva din această mare anomalie, și pentru a se putea discuta și vota proiectul de lege a cultelor, s'ar cere înainte de toate *anularea* concordatului încheiat la 1927. Altfel, corpurile noastre legiuitoare, discutând și votând așa zise «faits accomplis», — fapte împlinite, — n'ar putea decât să se prezinte într'o lumină și tristă, și ridicolă, desbătând, cu mâni legate, între margini îngredite prin concordat, o chestiune în care catolicii români și străini își perpetuează drepturi ce absolut nu li se cuvin într'o țară ortodoxă.

Credincioșii ortodoxiei nu se pot împacă nici decât cu gândul, că un fiu ortodox al Ardealului, dl *Alexandru Lăpedatu*, — călcând voiniceste pe urmele înaintașului său — să ne înzestreze

sfânta biserică dreptmăritoare cu hotărâri potrivite să o cufunde earăș, pentru un timp lung sau scurt, în umilire și sărăcie, când știm că actualul ministru al cultelor, în declarațiile sale acordate presei (*Vezi: Națiunea*, din 11 Noemvrie 1927), a mărturisit zicând:

«Fără să se depășească caracterul de conveniune, care va trebui respectată, concordatul nu poate fi decât coordonat principiilor generale din regimul cultelor». Va să zică, nu regimul cultelor trebuie să se acomodeze principiilor din concordat, — ci întors.

Acelaș domn ministru al cultelor, dezvoltând programul său de muncă vastă constructivă în domeniul cultelor și artelor, a declarat următoarele (*Națiunea*, din 12 August 1927):

«Ratificarea concordatului se prezintă ca un corolar al legii cultelor»; — cu alte cuvinte, concordatul este o consecvență sau rezultantă a legii cultelor, și nu dimpotrivă.

Să fim dar — consecvenți.

Capul statului român și covârșitoarea majoritate a locuitorilor țării aparțin ortodoxiei, religia bisericii noastre este astfel *religie de stat*; — prin urmare,

FOIȘOARA

REGULAMENT

(Urmare din Nr. 17).

Art. 306. Când unul sau mai mulți martori s'au dovedit de autoritatea legală că au depus mincinos în procesul de condamnare la depunerea din treaptă, caterisire și afurisenie a vre unui cleric executarea condamnării se va suspenda chiar dacă consistorul spiritual central sau Sfântul Sinod ar fi respins recursul celui condamnat, și cazul se va judeca din nou.

Dacă martorii vor fi după această condamnați ca martori mincinoși în contra acuzatului, președintele Sfântului Sinod din oficiu, sau după cererea «o ganului de acuzare» al consistorului spiritual central, sau după reclamația clericului condamnat

prin cea dintâi deciziune, va însărcina pe organul de acuzare al consistorului spiritual central să denunțe consistorului spiritual central acel fapt.

Consistorul spiritual central verificând sentința consistorului în urma căruia s'a produs acțiunea de sperjur, o va amâna dacă s'au dovedit mincinoase mărturiile produse contra clericului condamnat.

Dacă însă cei acuzați ca martori mincinoși sânt achitați suspendarea deciziei condamnatoare va înceta de drept și condamnarea se va executa.

Art. 307. Procedura și urmărirea pentru mărturie mincinoasă se urmează de cei interesați în fața tribunalelor civile.

Sentința tribunalelor civile în această materie e valabilă în fața consistorului spiritual central.

Art. 308. În caz de revizuire a unei condamnări pentru cauzele in-

dicat la art. 305, dacă condamnatul va fi murit, consistorul spiritual central va numi un curator care va exercita drepturile condamnatului.

Dacă în urma acestei noi proceduri se va descoperi că condamnarea a fost pronunțată pe nedrept, noua deciziune a consistorului va reabilita prestigiul celui condamnat.

CAPITOLUL X

Prescripțiuni

Art. 309. Toate abaterile arătate în art. 2 din acest regulament se prescriu în termen de trei ani dela făptuirea lor; ear toate delictele arătate în art. 3 din acest regulament se prescriu în termen de cinci ani dela comiterea lor.

Se excepționează dela această regulă vina de erezie, apostasie și schismă.

Art. 310. Dacă însă vina este una dintr'acelea care este calificativă

și urmărită de legile penale civile, prescripțiunea operează potrivit legilor penale civile, afară de cazurile prevăzute la articolul precedent, alineatul ultim.

CAPITOLUL XI

Instanțele judecătorești pentru monahi

Art. 311. Pentru judecarea simplilor monahi și monahii, cum și a ierodiaconilor și ieromonahilor, va exista în fiecare mănăstire și schit cu o obște dela 12 membri în sus, un sobor de judecată, format din trei monahi sau monahii locali, prezidați de starețul lor, la care vor veni spre judecată și monahi și monahiile din mănăstirile și schiturile cele mai apropiate, care nu-și vor avea obștea legală pentru a se putea judeca la vatra lor.

Art. 312. Pentru judecarea stariților, starețelor și a arhimandriților va exista un juriu central de jude-

acest stat nu poate acorda nici unei confesiuni minoritare drepturi menite să jignească și să nedreptățească majoritatea aceea, de care este legat întreg trecutul neamului românesc.

Ce ni-a dat papalitatea internațională? Papalitatea ni-a dat întâi și mai întâi, la sfârșitul veacului al 17-lea, spărtura unității noastre religioase; — ear astăzi, prin neînfrânta voința de-a ajunge la o stăpânire exclusivă, — una din cunoscutele calități

ale papismului, — primejduște, în mare grad, interesele de căpetenie atât ale statului, cât și ale românismului.

«O operă solidă — sânt earăș cuvintele dlui ministru Al. Lăpedatu — trebuie să se sprijine pe munca hotărâtă și cinstită a tuturor, această deviză m'a condus, — această deviză mă va conduce și în viitor».

Nu putem, decât să ținem seamă de toate aceste declarații, clare și precise.

Asociația generală a clerului și legea cultelor

Asociația generală a clerului ortodox a înaintat dlui ministru Al. Lăpedatu următorul memoriu în chestia legii cultelor:

Domnule Ministru, — Aflăm din gazete, că în curând veți binevoi a depune la Corpurile legiuitoare proiectul de legea cultelor. Nu am putut avea până acum prilejul de a ne informa cu privire la cuprinsul aceluia proiect, care privește foarte de aproape soarta Neamului și Bisericii noastre, mai ales în ținutul de peste munți, pestrițat cu atâtea culte și de atâtea limbi.

Avem conștiința deplină, că pe cât de larg și tolerant a fost suflul românesc sub raportul religios dincoaci de Carpați, unde poporul român a avut cărma politică a statului, tot pe atât de mari nedreptăți a trebuit să îndure veacuri de-a rândul poporul român de peste Carpați. În curs de atâtea veacuri consecutive până bine de curând, n'a fost nedreptate care să nu fi fost săvârșită de opresorii neamului nostru, și n'a fost nici o lege pe care ei să n'o fi călcat față de neamul nostru, când a fost vorba să ne răpească sufletele, și să ne despoaie bisericile, pentru a se ridica d'asupra noastră.

După atari premise, care nu pot scăpa mai ales din vederea Dvoastră, domnule ministru, care

sunteți un frunțas între istoricii neamului nostru, noi nu ne putem închipui legea cultelor altmintea, decât numai ca un mijloc legal, oferit pe cale constituțională, tuturor cetățenilor României, de a face uz deplin de libertatea conștiinței, garantată prin constituție, și de a putea revizui și îndreptă, prin actele lor de conștiință religioasă și de voință cetățenească, o stare de lucruri dureroase, care se concretizează în dureroasa sfășiere a neamului nostru în privința vieții sale sufletești și bisericești.

Lucrul de căpetenie, asupra căruia ne simțim datori să insistăm în concret și cu toată stăruința, este acesta: să Vă rugăm, domnule ministru, să binevoiți a fi de acord cu următoarele desiderate, de care se leagă nu numai dreptatea cauzei ce o cerem, ci și interesele și prestigiul statului și neamului românesc, și anume:

să binevoiți a face, ca, după ce art. 22 din constituție prevede, că «raporturile dintre diferitele culte și stat se vor stabili prin lege», — să se elimine din proiectul de legea cultelor toate acele pasagii, prin care se creiază temeiuri de posibilitate pentru încheierea v'ruinei concordat și mai ales în afară de legislat va țării. Exprimăm aceasta dorință cu atât mai vârtos, cu cât pentru țară —

care s'a angajat și obligat deja prin art. 22 din constituție, să garanteze tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune — este mai cu prestigiu și mai folositor să repete această garanțare prin legea cultelor, și nu printr'un aranjament concordatar. Dacă națiunea și statul român, în plenitudinea puterii sale suverane, a putut să legifereze în chestia de organizarea bisericii ortodoxe, care nici pe departe nu este de origine mai puțin divină decât cultul catolic, și dacă prin legea cultelor se va putea legifera de cătră stat și în chestia celorlalte culte, — rămâne o singură cale de urmat: să se reglementeze prin legea cultelor toate raporturile și ale tuturor cultelor din statul român.

«Dogma» nici a unui cult din această ortodoxă și creștinească țară a acestui prea tolerant popor român, nu poate fi ridicată, în nici un caz și din nici un motiv, d'asupra prestigiului bisericii ortodoxe naționale și, mai ales, nu deasupra principiului de suveranitate națională.

Cel de al doilea lucru, pe care ne luăm voie să Vă cerem, este: să binevoiți, domnule ministru, a fi de acord ca, deodată cu largă libertate a trecerilor religioase, care libertate este unul din derivatele libertății conștiinței garantată și aceasta, prin constituțiunea țării, să se asigure prin legea cultelor și posibilitatea, ca averea bisericească încă să treacă, în mod proporțional cu cifra celorlalte culte, potrivit cu principiul canonic al bisericii ortodoxe.

Cum vedeți, domnule ministru, subsemnații, cari reprezentăm prin Asociația generală clerului român ortodox din întreaga țară, pornim în cugetul nostru dela spiritalul de libertate consacrat prin constituție, și avem conștiința că, prin desideratele fundamentale ce am exorimat, ne identificăm nu

numai cu cei peste zece mii de frați preoți în numele cărora Vă grăim, ci și cu marii patrioți, cari ni-au dat constituția țării ca o cheazășie de bine, care ne obligă pe toți să clădim numai pe temelii ei și nimic în afară de aceste temelii.

Primiți, Vă rugăm, domnule ministru, asigurarea devotamentului și expresunea deosebitei considerații ce Vă-le păstrăm,

În numele Comitetului central al Asociației clerului ortodox din România:

Președinte: Pr. I. Mihălcescu
Vice-președinte: Dr. Gh. Ciuhandru
V.-președ.: Pr. I. Popescu-Mălăești

Apelul dela Gherla. Am publicat în numărul precedent al ziarului nostru apelul demagogic, lansat de un «Comitet central din Gherla de apărare a bisericii române unite cu Roma». Președinte al comitetului este un canonic, Dr. Victor Bojor, secretar un profesor, Tit Mălai.

Apelul lor, apărut acum și în ziare din capitală, este însoțit de comentarii diferite, în de obște se condamnă cu a prime acțiunea de agitație gherlană.

Oficiul guvernului, ziarul *Victorul* din 1 Martie a. c., consideră agitațiile, pornite de vreo două săptămâni în dieceza episcopului Iuliu Hossu, «neobișnuite atât pentru biserică, cât și pentru liniștea publică», și având de baza scopuri politice.

Se scoate în deosebi la iveală, că toată acțiunea agitatorică din dieceza Gherlei s'a făcut cu știrea și aprobarea episcopului, chiar de cătră organele sale oficiale, care nu se sfiesc să aducă insulte și jigniri bisericii noastre ortodoxe, și nu înțeleg că o biserică trebuie scutită de orice agitații politice.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

cată în fiecare eparhie, compus din cel puțin trei stareți în activitate sau arhimandriți numiți de chiriarh sub președinția unuia dintre ei numit tot de chiriarh.

Art. 313. Chiriarhul respectiv aprobă sau respinge motivat sentințele pronunțate de ambele instanțe și pronunță tot motivat pedeapsa pe care el o va găsi cu cale de dat.

Dispozițiune finale

Art. 314. Fiecare ședință a consistoriilor spirituale se deschide prin rost rea rugăciunii «Impărate Ceresc» de cătră președinte și se termină cu rugăciunea «Tatăl nostru».

Art. 315. Acest regulament intră în vigoare dela data publicării sale prin «Monitorul Oficial».

Art. 316. Toate dispozițiunile regulamentare sânt și rămân abrogate.

Art. tranzitoriu. Procesele începute sub vechile regulamente și a-

flate în curs de judecată la pînerea în aplicare a prezentului regulament se vor continua și atinge conform prevederilor regulamentelor sub care au început.

Art. 317. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor și artelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor prezentului decret. (Sfârșit)

Din public

Trei pocăiți

Un credincios dela Caransebeș scrie într'o foale locală următoarele:

Un țaran ajungând într'un oraș se puse lângă carul său, se făcă puțină gustare. Iși deslegă merindea, pânea și sarea, și porni să mănânce.

Înainte de toate, își întoarse fața spre răsărit, descoperi capul și-și făcu semnul sfintei cruci.

În momentul acela treceau pe lângă dânsul trei pocăiți, și i ziseră:

— Măi bădicule, dacă nu-ți făceai semnul crucii, nici nu puteai să mănânci. Noi și fără de semnul acela mănăcam foarte bine. Nu ne-am înecat nici odată cu v'ro bucatură de pâne, slănină, or carne!

— Hei, coconașilor, — le răspunse țaranul, — se poate să aveți dreptate; căci vedeți și eu am acasă 3 porci, și cum îi las afară din cocină, dau navală la vâlau unde apucă, iute și de grabă, de se mătăcălesc până după urechi, dar — după cum ziserăți — nici unul nu s'a înecat cu îmbucătura.

Pocăiții își plecară capetele plouați, ear țaranul își făcu trei cruci în urma lor, zicând în sine:

«Ferește-mă, Doamne, să nu ajung pe urma unora aceștia!».

Pleacă recruții...

— Schiță pastorală —

«Paște mielușei Mei»
Ioan 21, 15.

După cină. Intunec orb. Drumul numai glod. Părintele Iacob se întoarcea dela un bolnav, pe care abea-l mai putu îngriji și împărtăși cu sfintele taine. Pe cale, frământând încet alustul cleios al glodului, se gândea la frăgezimea bieteii vieții omenești. Într'adevăr e ca roua dimineții, ca floarea primăverii. Era cât un munte Todorei Buzdugan, trăgea în jug ca un bou alături, la carul încărcat cu peatră, prăbușea cu pumnul taurul satului. Azi și-a adus cu juncii un copac din pădure și acum abia mai suflă. «Făcutu-s'a duhul lui ca pânza pânzarului ce este aproape de tăiat» (Isaia 38, 12). Avea dreptate cuviosul Iov când își învăța căsenii că «pământeanul născut din mu-

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Intre ctitori. — Dela Mitropolia Bucovinei. — Daruri din parohii. — Alte ofrande. —

Dl inginer, senator, deputat în adunarea eparhială, *Ioan Ionică*, din Braşov, şi soţia sa dna *Paulina Ionică*, se înscriu printre ctitorii Sfintei mănăstiri Brâncoveanu, dorind din adâncul sufletelor să vadă înălţându-se, cât mai curând, măreaţa operă de credinţă, cultură şi artă dela Sâmbăta de sus.

Cuvânt de mulţumire şi laudă aducem cucernicilor iubitori de neam şi de biserică ortodoxă, *Ioan şi Paulina Ionică* dela Braşov, cari au răspuns cu darnică mână la chemarea Arhipăstorului nostru.

Nouă dovadă, despre viul interes purtat pentru refacerea Sfintei mănăstiri brâncoveneşti, ne aduce Mitropolia Bucovinei. Consiliul eparhial din Cernăuţi votase, încă din primăvara anului trecut, 50 mii de lei pentru noua mănăstire. Acum înregistrăm rezultatul *colectei* întreprinse în acest scop, — ear acest rezultat, obţinut în frumoasa ţărişoară, e unul dintre cele mai îmbucurătoare. Credincioşii eparhiei bucovinene au înţeles şi ascultat glasul ce li-a adresat Arhipăstorul lor şi au răspuns cu evlavioasă darnicie la chemarea mai marilor bisericii noastre. Pilda vredn cilor credincioşi din Bucovina nădăjduim să sporească tot mai mult numărul grăitoarelor ofrande în favoarea unui aşezământ religios, cultural şi de binefacere, al ortodoxiei.

Dintre parohiile care se înscriu cu sume considerabile, mai remarcăm parohiile din: *Vinerea*, protopopiatul Oaştiei, *Paloş*, protopopiatul Cohalm (Rupeni), apoi protopopiatul *Agnita* ş. a.

Dăruirile sânt, de astădată, următoarele:

Dl *Ioan Ionică*, inginer, senator, deputat în aduna-

rea eparhială, şi soţia sa *Paulina*, Braşov . . . 15,000

Tot dela dl *Ioan Ionică*, din vinderea cărămizilor . . . 2060

Resultatul *colectei* în Mitropolia Bucovinei . . . 31,024

Parohul *Nicolae Cerbiceanu*, din *Vinerea*, prot. Oaştie, a colectat dela *primăria* comunei *Vinerea* Lei 2500, dela *biserica* din *Vinerea* Lei 2500, dela alţi credincioşi Lei 566, în total . . . 5566

Parohul *Emil Gheaja*, din *Paloş*, protopopiatul Cohalm, a colectat dela *Lazar Forsca* Lei 1000, *Lascu Toma* Lei 1000, *Gligor Mică* Lei 600, dela alţi credincioşi Lei 2830, în total . . . 5430

Prin plasare de cărămizi în protopopiatul *Agnita* . . . 2600

Dl *I. Ghişa*, Brad, a plasat cărămizi în valoare de . . . 2000

Of. parohial din *Vinţul de jos*, a colectat Lei 190, a plasat cărămizi în valoare de Lei 1000, în total . . . 1190

P. C. Florian Roxin, protopop, în *Buteni*, eparhia Aradului, a plasat cărămizi în valoare . . . 1000

Of. Parohial din *Cefa*, în *Bihor*, a plasat cărămizi în valoare de . . . 540

Dl *Dr. Ioan Bunea*, directorul liceului Gh. Lazăr, Sibiu, a plasat cărămizi în valoare de . . . 60

Total Lei 66,470

Suma de mai'nainte 3.248,690

Total general Lei 3.315,160

iere este cu vază scurtă şi ca o floare înflorind cade» (14, 1). Spunea profund adevăr prorocul Isaia când striga eroic fraţilor săi că «tot trupul e iarbă şi toată măria lui ca floarea ierbii» (40, 7). Revela o asiomă prorocul Daniil când propoveduia că sântem ca «praful cel din arie vara, ce se împrăştie de vânt» (2, 35). Vestea realitatea crudă cronicarul împăraţilor când accentua că «vom pieri ca apa ce se pogoară pe pământ, care nu se adună» (II Imp. 14, 14). Cândul cerului se arăta pământului prin graiul apostolului Iacob către cei dintâi creştini când le spunea că «viaţa noastră-i ca aburul, care puţin se arată» (4, 14).

Cum îşi forcea în taină firul gândurilor, o gălăgie-i izbi de-odată urechea. O amestecătură ciudată de ţipet şi cântece. Venea din înainte. Nu se putea desluşi asupra ei. Paşi mai bine. Cum înainta, se auzia din

ce în ce mai împede. Se puteau distinge chiar cuvintele: steag, armă, regiment, infanterie, cavalerie, artilerie... Părintele Iacob înţelese rostul gălăgiei. Peste câteva zile pleacă recruţii, unii într-o parte, alţii într'alta şi în astă seară îşi au ospăţul de despărţire.

În dreptul căsii se opri. Ascultă puţin. Auzi câteva glasuri cunoscute. Iuonul diacului, Toaderul crâsnicului, Gheorghe a Saftiei, care cântă în strană şi alţii. Toţi recruţii. Se auzeau ciocănituri de păhare şi răsete şi g'lume şi oftate. Ascultându-i părintele îşi zise: băeţanii aştia pleacă din lumea satului în lumea oraşului cu graiuri, cu credinţe şi cu datini felurite, unde-i pândesc atâtea rele şi atâtea ispite. Părinţii lor nu le înţeleg, ear eu n'am avut prilejul să-i găsesc pe toţi împreună, ca să le înarmez sufletul tinerei. Prilejul e aici. E binevenit. N'ar trebui scăpat.

INFORMAȚIUNI

Adunări populare. După-cum am anunţat în Nrul ultim al ziarului, clerul şi poporul ortodox al Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu, în urma provocărei agresive şi netemeinice din partea gr.-catolică, a ținut adunări populare, în cari s'a spus punctul nostru de vedere, s'a vestejit nesăbuitele atacuri la adresa bisericii noastre, şi s'au votat moţiuni demne de o biserică conştie de înalta ei misiune trimiţându-se la locurile de cădere şi anume Inaltei Regeţe, dlui primministru, ministrului cultelor, dl'or preşidenţi ai Camerei şi Senatului. Prima adunare s'a ținut în *Sighişoara* în 27 Februar a. c. la care au participat mai multe zeci de mii de oameni. În 29 Februar s'au ținut adunări în *Braşov* şi *Hunedoara*, iar în 1 Martie în *Sebeş* şi *Petroşani*. În toate aceste adunări a domnit o perfectă armonie, au fost stăpânite de duhul doctrinei Mântuitorului dar totodată s'a constatat că îndelunga noastră răbdare faţă de exageratele pretensiuni ale celor infiltraţi de jesuitism e pe sfârşite.

Sărbătorirea dlui Sextil Puşcariu, Duminecă, în 4 Martie, o să aibă sibiinii de orator, în ciclul «Astrei» şi al «Asoc. prof. sec. rom.», pe dl *Sextil Puşcariu*. Cine este dl Puşcariu, nu trebuie să explicăm cititorilor. Filologul cu reputaţie ne va arăta biografia unor cuvinte româneşti. În maniera dsale plastică de a vorbi, dând viaţă chiar şi temei celei mai aride. Profesorul universitar, întâiul rector al universităţii româneşti din Cluj, directorul «Institutul limbii române» din Cluj, conducătorul «Dicţionarului Academiei», redactorul şef al «Daco-româniei», reprezentantul României la Societatea naţiunilor, a împlinit 50 de ani. Elevii şi camarazii dsale s'au grăbit să sărbătorească jubileul acestei cu scrieri comemorative. Va fi foarte cu cale ca şi sibiinii să şi arate dragostea lor faţă de învăţatul român; de aceea îndemnăm pe toţi să ia parte la masa comună (tacâmul 150 lei) ce se va ţinea la hotelul Bulevard, seara după conferenţă.

Intră. Galăgia încetă de-odată. Amuţiră toate guilele, ear păharele încremeniră în mâni. Părintele-i privi cu zimbet blând pe buze şi cu ochii plini de bunătate şi după mulţumire le zise:

— Dragii mei, am auzit că voi aveţi o seară mare, seara despărţirii, după care veţi pleca la arme. Ca păstor sufletesc mi-am ținut de datorie, să vă cinstesc masa şi să stau de vorbă câteva clipe, căci Dumnezeu preabunul ştie când ne-om mai vedea earăş feţele.

Căldura vorbeii părinteşti pătrunse în inimi. Ochii se înpăinjeniră. Feţele se înrumeniră şi se înveseliră. Şi şapte inşi li poşteau de-odată pe părintele Iacob să sadă. Şi el sezu. Şi porniră poveştile.

— M'aş duce voios la arme, dar mi-e greu, părinte, să las vatra strămoşască şi săraci părinţi, bătrân', — spuse unul. (Sfârşitul urmează).

Monumente în Banat. Asociaţia culturală bănăţeană a hotărât să ridice monument Regelui *Ferdinand I* al românilor, în oraşul Caransebeş, ear la Orşova un bust pentru veşnicirea memoriei unui fost luptător bănăţean, *Efimiū Murga*.

Să se publice condiţiile în care a fost încheiat concordatul cu Vaticanul, — a cerut senatorul şi preotul Turcu în şedinţa din 27 Februar 1928 a senatului.

La Teatrul naţional din Bucureşti se joacă de prezent, cu mare succes «Meşterul Manole» dramă de *Oct. Giga*. Rolul principal îl detine tragedia Maria Ventura dela Comedia Franceză din Paris. Intreaga noastră presă consacră pagini întregi marelui scriitor. În seara premierii autorul, după fiecare act, a fost chemat la rampă şi aplaudat cu entuziasm de publicul compus din scriitori şi artiştii. fruntaşii vieţii noastre politice, cari au ținut să asiste la această festivitate a artei dramatice româneşti.

Refuz. Comunităţile evreieşti din Basarabia refuză subvenţia de 20 milioane lei, repartizată lor de ministerul cultelor. Motivul refuzului?

ȘTIRI LOCALE

Conferenţe. Dumineca trecută, în 26 Februar, a vorbit, în sala prefecturii, profesorul universitar dela Cluj, dl Fl. Ştefănescu Goangă, secretarul general al «Extensiunii universitare», despre: *Omul mare*. Conferenţiarul, vorbind despre oamenii mari, eroii omenimii, afirmă că progresele civilizaţiei trebuie atribuite nu masselor, ci acestor eroi, cari au ştiut să strângă energiile risipite şi să le întrebunţeze la momentul oportun. Numeroase exemple, luate dela diferite podoare şi din poporul nostru, arată temeinicia afirmaţiunii. Arabia s'a înălţat prin Mohamed; Franţa, Anglia şi alte ţări prin bărbaţii lor de star, de ştiinţă de literatură, de filosofie. Sub înfrăurirea oamenilor mari se creiază nivelul superior de gândire şi simţire al masselor. Apariţia eroilor omenimii depinde de trei factori: ereditate, educaţie şi mediu social favorabil. Datoria societăţii este: a nu pune piedeci creării oamenilor mari, a nu strivi în germene talentele prin faptul că nu li se dă posibilitatea educaţiei în şcoală, ş. a. Viitorul unui popor se asigură numai prin intensificarea culturii. Exponerile luminoase ale profesorului au fost primite cu vii aclamaţii de numerosul auditor.

— Pentru Duminecă, 4 Martie, se anunţă prelegerea despre: *Cuvinte vechi şi cuvinte nouă*, ce o va ţinea dl Dr. Sextil Puşcariu, profesor universitar, membru al Academiei etc.

Putem aştepta acum fixarea definitivă şi a Paştilor ortodoxe?

De baron Gustav Bedeus (Sfârşit).

Numai din abuz această anunţare anuală de la Alexandria nu s'a făcut atunci, deoarece tabelele ciclurilor lunare au indicat prin 312 ani luna plină în data corectă, prin urmare o încunoştiinţare n'a fost de lipsă timp de 312 ani. Însă biserică din Alexandria ar fi trebuit să anunţе tot după 312 ani, că tabelele ciclurilor lunare sunt a se îndrepta, tot din nou, cu încă o zi mai înainte.

Dar chiar şi în cazul acesta indicaţiunile ei ar fi, cum am mai spus, ne exacte.

Aceasta a recunoscut-o şi dl *Chirilescu*, care a fost însărcinat din partea Sf. Sinod român cu propunerea referitoare la rectificarea datei Paştilor şi a propus deci, că în caz că tabe-

lete cicliuri or lunare indica luna plină așa de inexact, încât Paștile ar cădea la o dată greșită, să fie hotărâtoare luna plină astronomică. Atunci însă nu se poate înțelege, de ce fixează Paștile întâi după tabele, dacă indicațiunile lor au valoare numai atunci, când după ele Paștile cad la aceeași zi, ca după luna plină astronomică. Atunci ar fi destul a fixa Paștile numai după luna plină astronomică.

În orice caz însă Paștile după toate acestea nu pot fi stabilite nici după tabelele lunare iuliane și nici după cele îndreptate (gregoriane), ci numai după luna plină astronomică.

Biserica românească vrea să mențină și regula veche, conform căreia ar fi să se amâne Paștile creștine în cazul, când Pasha evreească coincide cu ele.

Însă o asemenea amânare e în contradicție directă cu norma strictă a sinodului niceean, care precizează doar exact ziua, în care trebuie sărbătorite Paștile. Deci o amânare este direct inadmisibilă: Căci atunci Paștile s'ar sărbători la o zi necorectă.

Însă prilejul pentru o asemenea amânare, adică coincidența celor două Paști, nu se ivește niciodată, dacă ne orientăm după luna plină astronomică. Așa dar, s'ar putea menține regula, căci o mutare tot nu s'ar ivi niciodată; căci Pasha evreească se ține mai întotdeauna la luna plină astronomică adevărată, deci nu ar ajunge în coliziune cu Paștile creștine, cari se vor sărbători după acestea, chiar dacă și ele se vor fixa după luna plină adevărată; îndeosebi Pasha evreească și în cazurile extraordinare de rare, când nu cade pe ziua adevărată a lunii pline, mai totdeauna cade înainte, însă niciodată nu cade tocmai Dumineca în loc de Sâmbăta și numai în cazul acesta ar trebui să se facă amânarea.

Însă: e admisibil, ca, din cauza acestei stabiliri greșite a Paștei evreiești (chiar în cazul, când s'ar ivi odată) să fie stabilite Paștile în contra normei sinodului niceean și la o zi greșită? Invierea doar a fost într-o Duminecă după o lună plină, în care se sărbătorise corect Pasha, nu după o zi de lună plină, când Pasha nu s'ar sărbătorit necorect, ci abia a două zi.

Tot așa nu este admisibilă amânarea, cum pretind unii, ca Paștile creștine să nu se sărbătorească înainte Paștei evreiești. Pasha evreească se apropie succesiv tot mai mult de vară, așa, că și azi deseori (și în anul 1929) se sărbătorește abia la 2-a lună plină după equinocțiul de primăvară, deci la o zi dintre 19—25 Aprilie.

Dispozițiunea de a se ține Paștile creștine abea după ce evreeasca ar avea deci ca rezultat, că s'ar ține și Paștile creștine contra normelor dela Niceea, în loc de Duminecă după prima, abia după a 2-a lună plină, adică după 25 April; așa în deosebi și în anul 1929 la 28 April, fiindcă Pasha evreească în anul 1929 este la 25 April. Asta ar fi însă cu totul inadmisibil, fiindcă Paștile pot fi numai între 22 Martie și 25 April. Sărbătorirea Paștilor abia după a 2-a lună plină de primăvară ar fi însă cu totul greșită și anume din motivul, că Invierea a avut loc de fapt Duminecă după prima lună plină după equinocțiul de primăvară. Trebuie să ne orientăm conform acestor fapte, adică să sărbătorim Paștile numai atunci după Pasha, dacă aceasta are loc la prima lună plină de primăvară, nu și atunci, când evreii sărbătorească Pasha lor abia la a 2-a lună plină.

Deoarece însă toate aceste reguli, conform cărora nu pot fi amânate Paștile nici din cauza unei Pasha în același timp, nici în urma unuia, care este după Paștile creștine, s'au

acceptat de către majoritatea bisericilor ortodoxe, de sigur vor fi acceptate și de Biserica românească și greacă; din același motiv, din care au sărbătorit și până acum Paștile după calendarul vechiu: ca pe cât e posibil, toate Bisericile ortodoxe să sărbătorească Paștile împreună, cu atât mai mult, deoarece s'a făcut o înțelegere aproape a tuturor Bisericilor ortodoxe relativ la rectificarea calendarului. Prin urmare și Paștile ortodoxe din 1929 vor fi sărbătorite în comun (cu excepție de Rusia și poate Jugosavia) cu cele catolice și protestante, tot la 31 Martie, și pe viitor se vor stabili Paștile totdeauna după prima lună plină astronomică de primăvară.

Probabil că Sf. Sinod va hotărâ definitiv asupra acestei probleme în Mai. Abia atunci se va termina opera mare a rectificării calendarului. Căci acum va urma și Jugosavia. Atunci Paștile vor fi sărbătorite în comun de aproape toate Bisericile creștine, cum s'a cerut formal de către sinodul niceean.

Ad. Nr. 285/1928. (33) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Toderița, protopopiatul Oltul, județul Făgăraș, publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiile sânt cele fasonate în Coala B.

Reflecții, îndreptăți la acest post, sânt poftiți să și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc Otuș-Sercaia; să se prezinte și în parohie în vreo Duminecă și sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Sercaia, 4 Februar 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul.

Vasile Stoianea
protopop.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Judecătoria Mixta Ocna-Sibiului

Nr. G. 77/1928.

(32) 1—1

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel judecătoresc aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX din 1881 § 102 respectiv XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare s. a. 13 buc. grinzi, 1 car, 2 junci, 3000 buc. cărămizi, care în urma deciziei Nr. 2060/1927 din anul 1927 al judecătorești de ocol din Ocna-Sibiului s'au executat în com. Slimnic în favorul executorului Ioan Weidenfelder, repr. prin avocatul Dr. Rudolf Mihályi, împotriva executorului Simion Tărbilă locuitor din comuna Slimnic, pentru încasarea capitalului de 1690 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 11500 lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni pe baza deciziei Nr. G. 77/928 al judecătorești de ocol din Ocna-Sibiului se fixează termenul pe 15 Martie anul 1928 la ora 18 a. m. în comuna Slimnic și toți cari au voie de a cumpăra sânt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX din 1881 § 107 și 108, celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenzunea care e de încasat face 1690 Lei capital, dobânzile cu 10% socotind din 6 August 1927, iar speșele până acum stăverite de 1679 lei.

Intrucât mobilele care ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XVI din 1908 § 20.

Dat în Ocna-Sibiului, 22 Febr., 1928.

Scrierea licitației 30 lei.

Grefier
Indescifrabil
portărel

A apărut

În «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de
Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhiepiscopiceană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhiepiscopiceană din Sibiu, se poate comanda

ACAFISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copii și aurit. Prețul de Lei 400—

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhiepiscopiceană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. «La cine ne vom duce?» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «La luptă dreaptă!» de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhiepiscopiceană din Sibiu se pot comanda următoarele
odoare bisericesti:

Potire

Disc

Steluțe

Cădelnițe

Candele

Copie

Lingurițe

Cruci

Cruciulițe

Cununi

Căldărușe cu mătăuz

Clopoțele pt. altar

Cănuțe pt. Sf. mir

Garnitură pt. bolnavi

Prapori

Toate aceste odoare bisericesti sunt din Alpaca (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri favorabile.